

vijo skupaj. Pri tem pa je treba upoštevati, da je družina tudi v okvirih povečanega individualizma urbanih družb znatno vpletena v prezentiranje simbolnih manifestiranj socialnega kapitala. Prav sklepanje zakonske zveze je tisti formalni pogodbeni akt, ki performativno dokaj opredeli individualne družbene položaje vpletenih glede na mreže družbenih razmerij, četudi za razliko od tradicionalnih družb to ni enako ključna determinanta. Vsekakor pa ne kaže spregledati ekonomskega faktorja: »Očitno je, da vse kulture vsebujejo kontinuiteto razmerij med ženskami in moškimi (ali med istospolnimi osebami), ki imajo komercialni aspekt – ta sega od priznanih primerov prostitucije do poroke za denar.«³ Tu bi morda lahko iskali povezavo med zakonsko zvezo in dominantnim redom, s čimer bi lahko razumeli, zakaj se konzervativizem (vključno z njegovimi *neo* inačicami) pri vprašanju zakonske zveze brez izjeme izreče za promocijo in propagacijo zakonske zveze, kajpak na heteroseksualnem dispozitivu, ki sledi iz zbira »samoumevnosti«, vpisanih v temelje tovrstne ideologije. Glede na učinke zakonske zveze in na njej zasnovane skupnosti, družine, na dojem družbene realnosti, je nemara lahko razumljivo zakaj je za reprodukcijo reda pomemben ritual poroke, ki sporoči in *oficializira* sklenitev zakonske zveze. Nadaljevanje v slavljenju poroke, kakorkoli že se to v različnih kulturah poimenuje, zdaj v bolj tradicionalnem okviru zdaj v kičasto porabniški obliki, večinoma oznani zvezo raznospolnega para in s pretežno ritualnimi gestami sporočanja, mladoporočenca spodbuja k seksualnemu aktu, ki mu je s samim ritualom nadet okvir družbene sprejemljivosti in reproduktivne namembnosti.

Intimnost z ljubeznijo

Ideološka igra okoli zakona, poroke in končno družine, katere del je neizbežno tudi politično prerekanje o vrednotah, je seveda izredno polimorfna in večznačna ter zajema širok spekter aparatov države in socialnih institucij, ne izključuje pa konec koncev tudi estetskih praks. Upošteva, da je na tem področju v vsej igri izrazito udeležena seksualnost, ki jo institucija družine udomačuje (ali dobesedno: jo naredi za del pojma doma) in ji odreja prostor ter pravila, je jasno, da so posameznikova občutljivost, ranljivost in dojemljivost tu še posebej očitno povnanjajo. Govorimo o občutljivosti na narativne prikaze njene in njegove usode, na ekstrapolacije fantazmatških momentov individualne eksistence ali na celo vrsto identifikacijskih namigov in povezav. Vse to so lahko sestavine geste, ki organizira spregled točke, na kateri se subjektivno ujame v ideološko mrežo, a hkrati so lah-

³ Martha Nussbaum, *Sex and Social Justice*, New York 1999, 280.